

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж
Уманського національного університету»

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітньо-професійна програма	Менеджмент
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Форма навчання	Денна
Статус навчальної дисципліни	Вибірковий освітній компонент, що формує загальні компетентності
Курс, семестр	I курс, II семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ECTS — 3 Загальна кількість годин — 90, із яких аудиторних — 36 год: лекцій — 28 год, семінарських — 8 год; самостійна робота — 54 год Форма семестрового контролю — залік
Індивідуальна робота	Реферат або презентація за вибором здобувача освіти
Мова викладання	Українська
Викладач	Віктор ІЛЮХІН
Рік	2025

Розробник силабуса: Віктор ІЛЮХІН, викладач, «спеціаліст вищої категорії»

Навчальна дисципліна «Філософія» є фундаментом гуманітарної підготовки, що охоплює основні світоглядні, гносеологічні, аксіологічні та соціально-філософські проблеми. Для менеджерів вона надає методологічну базу для аналізу складних бізнес-процесів, формування професійної етики та розуміння ролі людини в сучасному світі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є формування науково-світоглядної позиції та філософської культури майбутніх фахівців; розвиток аналітичного, системного та критичного мислення, необхідного для прийняття зважених управлінських рішень; усвідомлення етичних та гуманістичних засад професійної діяльності в умовах конкуренції.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

Засвоїти фундаментальні філософські категорії та принципи (буття, свідомість, пізнання, цінності).

Навчитися застосовувати філософські методи для аналізу соціальних та управлінських проблем.

Опанувати культуру дискусії, аргументації та критичного оцінювання інформації.

Сформувати розуміння етичної відповідальності менеджера перед громадськістю та колективом.

Вивчити історичний розвиток філософської думки та її вплив на сучасну управлінську парадигму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія» здобувач фахової передвищої освіти повинен набути:

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 10. Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.

РН 7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН 8. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язання професійних завдань.

РН 9. Пропонувати ефективні методи мотивування персоналу підприємства (підрозділу) для підвищення продуктивності праці.

РН 10. Демонструвати навички самостійної роботи, критики і самокритики, відкритості до нових знань.

РН 11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності.

РН 12. Демонструвати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації у професійній діяльності.

РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

РН 15. Проявляти ініціативу та підприємливість для розвитку підприємства (підрозділу).

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва розділу, модуля, теми програми	Обсяг годин за програмою навчальної дисципліни				
		Всього	з них:			
			Аудиторних			Самостійна робота
			всього	лекції	семінарські	
1	2	3	4	5	6	7
	Розділ I. Історія виникнення і розвитку філософії					
1	Тема 1.1 Вступ. Філософія як специфічний тип знань.	4	2	2		2
2	Тема 1.2 Філософія Стародавнього світу.	5	2	2		3
3	Тема 1.3 Філософія Європейського середньовіччя та епохи Відродження	5	-			5
4	Тема 1.4 Філософія Нового часу.	5	2	2		3
5	Тема 1.5 Філософія XIX – XX ст.	6	2	2		4
6	Тема 1.6 Філософська думка в Україні.	8	4	2	2	4
	Розділ II. Онтологія і гносеологія					
7	Тема 2. 1 Проблема буття у філософії.	5	2	2		3
8	Тема 2.2 Духовний вимір людського буття.	6	2	2		4
9	Тема 2.3 Основи філософського вчення про розвиток.	5	2	2		3
10	Тема 2.4. Основний зміст пізнавальної діяльності.	7	4	2	2	3
	Розділ III. Соціальна Філософія					
11	Тема 3.1 Філософський аналіз суспільства.	6	2	2		4
12	Тема 3.2 Філософська концепція людини.	4	-			4
13	Тема 3.3 Цінності в житті людини і суспільства.	6	4	2	2	2
	Розділ IV. Релігієзнавство					
14	Тема 4.1 Релігієзнавство як наука.	6	2	2		4
15	Тема 4.2 Світові локальні релігії	6	2	2		4

16	Тема 4.3 Релігійні конфесії в Україні.	6	4	2	2	2
Всього:		90	36	28	8	54

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції (вступна, оглядова, тематична, проблемна та ін.); семінарські заняття; інтерактивні методи (філософські дискусії, метод «Дерево рішень», написання есе тощо), підготовка презентацій, виступи.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом II семестру під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і оцінюється за чотирибальною шкалою.

Поточний контроль знань здобувачів освіти здійснюється за двома напрямками:

I — контроль систематичності та активності роботи на лекційних та семінарських заняттях;

II — контроль систематичності опрацювання самостійної роботи здобувачами освіти.

Поточний контроль здійснюється у формі: *усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмова контрольна роботи; тестування.*

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		За 4-бальною шкалою	За 12-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно	10-12
82-89	B	добре	7-9
74-81	C		
64-73	D	задовільно	4-6
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	3
0-34	F		1-2

ВІДПОВІДНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою		
			екзамен	залік	
A	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано	
B	Здобувач фахової передвищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре		
C	Здобувач фахової передвищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок				
D	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно		
E	Здобувач фахової передвищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні				
FX	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно		не зараховано
X	Здобувач фахової передвищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів				

РЕКОМЕНДОВА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів філософських дисциплін. – Слов`янськ, 2019. – 365 с.
2. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії. Друге видання (доповнене): навчальний посібник / Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. – Полтава: Дивосвіт, 2018. – 192 с.
3. Салій А.В., Ющенко Ю.П., Кустарьова Л.П. Словник філософських та релігійних термінів. - Полтава, ВДНЗУ «УМСА», 2014. – 56 с.
4. Салій А.В. Історія філософії / Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів. – Полтава: вид-во ФОП Болотін, 2014. – 136 с.
5. Ющенко Ю.П. Основи філософських знань. Навчальний посібник. – Полтава: Дивосвіт, 2015, - 252 с.

Допоміжна:

1. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2013. – 296 с.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій / В.Л. Петрушенко, – Львів, 2016. – 504 с.
3. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів за ред. Л.В. Губерського. – Харків: Фоліо, 2013.

Першоджерела:

1. Декарт Р. Метафізичні розмисли. – К., 2000.
2. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно сформуванати свій розум і відшукати істину в науках. – К., 2001.
3. Драгоманов М.П. Вибране. – К., 1991.
4. Енгельс Ф. Діалектика природи // Вибрані твори в 9 т. – К., 1990.
5. Мілль Д.С. Про свободу. Есе // Пер. з англ. – К., 2001.
6. Роттердамський Е. Похвала Глупості. Домашні бесіди // Пер. з латин. – К., 1003.
7. Тойнбі А. Дослідження історії. – Т.1 // Пер. з англ. – К., 1985. 9 Тоффлер Е. Третя хвиля. – К., 2000.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.philosophia.org.ua>
2. <http://www.philsci.univ.kiev.ua> (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім. Тараса Шевченка).